

Hvad kan vi gå hjem og gøre?

CeFU konference d. 23. maj 2023: Fællesskaber i ungdomslivet: Når de gør godt, og når de gør ondt

LINE JØRGE JENSEN 18. APR 2023, 13.59 UTC

Være nysgerrig på de unge, lyt til de unge og inddrag de unge

Opråb til kommunalbestyrelser! En gratis ungdomsklub er det sted som kan tilbyde et fællesskab som kan rumme alle med mulighed for at have grupper i fællesskabet så der også er plads til at man kan vægte de forskellige forbindelser.

I Klubben er der plads til at ventilere.

Demokratiske fysiske fællesskaber

Jeg har ikke svaret, men er meget inspireret af kristoffers rytmiske fællesskaber og af budskabet om at komme ud af hovedet og ned i kroppen.

Men hvordan får vi demokratiet med ud af hovedet og ned i kroppen?

Vi har, måske netop efter anden verdenskrig, mistet tilliden til at vi kan "håndtere" de store rytmiske fællesskaber. Vi kontrollerer den kraft der er i de rytmiske fællesskaber gennem det kognitive og gennem konventioner og demokrati (jævnfør at FN som den kropsløse organisation).

Så ... hvordan kan demokratiet, de rummelige fællesskaber, inklusionen etc sætte strøm til og dyrke kraften i de rytmiske fællesskaber på en inkluderende, rummelig og demokratisk måde?

Det vil jeg gå hjem og tænke mere over og arbejde videre med.

Forældre har (også) en rolle for at skabe de gode klassefællesskaber - der bør smitte af på fællesskaberne i ungdomslivet

Vi skal Guide forældrene allerede i mødregruppen og i børnehaven for det starter her. Sæt forældre skole bestyrelserne på kursus i den kultur vi vil fremme ♥

Belonging- længsel efter at høre til- politisk hjemløs - ekkokammer- søsterskab- klasse

Positioner i fællesskaber

Hvor ville det være godt, hvis de unge kunne lære at hvile i sig selv. Alle er unikke og har så stor værdi - mere fokus på det!

Foreningslivet

Sikre muligheder for interessefællesskaber i foreningslivet. Både bærede og elite, da de påvirker hinanden sundt.

Sæt rammen for vensomme kulturer

For Vi ansatte og forældre skal Forebygge inden vi er med til at Positioneringer, for det dukker ikke tilfældigt op, men vi tildeler dem allerede positioner i en tidlig alder det kalder på at vi voksne tager ansvar for at være rollemodeller, og ser på vores egne narrativer og egne normer ♥

Fællesskaber skabes fælles

Voksne professionelle skal starte med at se på sig selv og egne fællesskaber som rollemodeller for de unges fællesskabelse. Hvis vi ikke har modet til at arbejde med selv at finde ud af at få vores fællesskaber/fællesskabelse til at fungere, hvordan skal vi så kunne hjælpe de unge hertil

Fokus på processen omkring det fælles 3 mere end målet for det fælles 3

Bevidsthed om det fælles 3

Hvordan skabes alternative fællesskaber så alle børn og unge inkluderes og deres deltagelsesmuligheder understøttes og udvides?

Inkorporer bevægelse i lange dage (ikke kun tidsmæssigt lange) for børn og unge (også for voksne til konferencer :))

Et pulserende, inkluderende klubliv

Tænk om ungdomsklubben var en moderne ungdomsarena med engagerede voksne, der kunne rumme og indlemme de unge i aktiviteter, der var nutidige. Evt i samarbejde med sportsforeninger, spejdere etc. Og med tråde ned i det, der

optager de unge som miljø, identitet etc. Der lægger klangbund til en engageret fremtid.

Rammesætning

Der kan både være tale om konkrete didaktiske greb til at skabe det gode fællesskab, refleksioner om hvordan alle kan involveres, men også en afklaring af hvad der er af fysiske rammer og en evt. tilpasning af disse. Derudover handler det om at rammesætte empati, at skabe grobund for en opmærksom adfærd, hvor man træner det at se andres behov OG at udtrykke sine egne etc.

Mere fokus på aktiviteter i præstationsfrie rum - hvor det ikke handler om at komme først, højest, længst - men om at gøre det sammen

Nødvendighed

Fællesskaber der drives af nødvendighed vil typisk handle om det at skabe. Vi vil det her. Eller hvis vi ikke gør det sker det ikke eller bliver dwt ikke . Vi vil det gerne. Vi kan bidrage...

Hvis det er frivillighed der skal drive fællesskaberne skal der være et naturligt engagement der driver

Et arbejdsfællesskab eller skolefællesskab har ikke frivillighed som naturligt engagement. Omvendt skal engagementet findes.

Rummelige fællesskaber

Vigtigt med fokus på at et rummeligt fællesskab ikke kun handler om at invitere ind, men også handler om at 'rejse sig' og forlade sin komfortzone med det formål at invitere sig selv ind i et ukendt område for at forstå og få ny indsigt

Kig op og sig hej

Understøtte rammerne så overskuddet og fagligheden kan komme tilsyne

Fælles opgave at sikre at alle kan være med

Egtmonthøjskolen er et super sted at kigge hen, når det handler om at alle kan være med. Det er gøre noget for andre end sig selv er også fremmede for egen og kollektivets selvfølelse ❤️

Bruge unge som ekspert gruppe

“Fællesskaber i ungdomslivet” det er det ungdomsklubberne kan !!!

Vi voksens idealer spejler vi til unge og det bliver børn og unges idealer♥

Er der en MIG kultur eller en VI kultur♥

Vi skal have fokus på forskellighed.

Fokus på hvilke værdier og normer vi voksne i personale grupper og forældregrupper, selv spejler ud til vores børn og unge♥vensomme kulturer kommer med voksne der er rollemodeller for de værdier vi vil fremme ♥

Bevægelse

Vi som fagprofessionelle bør have mere fokus på bevægelse som variation, motivation, vejen til at fremme læringen og særligt trivslen hos de unge mennesker.

I grundskolen bruges bevægelsen som et pædagogisk- og didaktiskværktøj både i fht læringen og trivslen. Og lige om lidt kommer den først generation af unge ud af grundskolen, hvor de har haft bevægelse i den faglige undervisning hele deres skolegang.

De - og vi som fagprofessionelle, vil blive udfordret, da meget af undervisningen i ungdomsuddannelserne er skolsk!!!

Oplægget i dag kunne være startskuddet til at gå hjem og sætte gang i “bevægelsen” og derved fremme trivslen og læringen hos flere unge mennesker ☺

At begejstres

Det med at gå eller klappe eller danse eller synge i takt kræver i dagens samfund at der er bliver skabt plads til begejstring .

Man kan ikke begejstres fordi man skal. Begejstring skabes. Spørgsmålet er hvad der kan begejstre de unge

Lad eleverne lære os noget

Det er dem, der er unge og har fingeren på pulsen i forhold til, hvad der rykker af forskellige sjove små lege, danse og remser. Vov at deltage og hjælpe med at udbrede det til de elever, der ikke er med på den endnu.

Fælles rytmisk øvelse fra Samoa:

Link:<https://youtu.be/tOrYXYKRVSc>

Samoan College Singing (Lueulumoega College)

fra Justin Corbs

YOUTUBE

EUD

Både GF1 og GF2 er i tidspres - det er vanskeligt at få skabt ro til at være i andet end det rent fagfaglige

Jeg tror at fællessangen, som vi i Højskolerne ser en kæmpe glæde ved netop nu, iblandt unge, kan noget af det samme som den fælles rytmiske bevægelse. Det kan ikke gøres forkert. Man skal ikke være god til det. Man kan "lægge sig ind / hvile i fællesskabet". I "det syngende vi". Det er et fællesskab eleverne ikke nødvendigvis værdsætter i begyndelsen, men som vokser i betydning.

Skabe fælles skaber fællesskaber

St bevæge sig i takt og at udvikle et fællesskab ved bevægelse kræver at vi finder noget at begejstres over.

EUD

Når elever kommer retur fra virksomheder til hovedforløb - så er det sjældent de kommer på hold med elever fra grundforløb

Skolemad

Skabelse af fællesskaber gennem mad!

Lad børn lege. Ud af klasserummet. Brug arbejde som bevægelse. Erik Siegsgård sagde for 25 år siden da vi begyndte at ville skoleforberede i børnehaverne. At problemet ikke var at de ikke kunne læse men at de små lægmuskler ikke blev udviklet. Og at det var et større problem. Vi er blevet et upraktisk samfund .

Værdier

Morgensang, oplæring i salmer og fællessange, folkedans

Et gymnasium på Frederiksberg lærer alle elever en dans til et populært hit. Udover at danse sammen på gymnasiet, kan alle frydes og genkende hinanden på dansen, når de mødes i byen og hittet bliver spillet.

Hvordan skaber vi fællesskaber gennem bevægelse?

Tilbyde alternative fællesskaber

Inspireret af ungepanelet når vi en opmærksomhed på ikke kun at forsøge at optimere klasse-"fællesskabet", men også tænke i at tilbyde forskellige interessefællesskaber ex.

Rytmiskebevægelsesfællesskaber

Nycirkus projektet med fokus på bevægelse er mega interessant ift at skabe fællesskab

EUD

Mange skift i forløb - så mange, at det er vanskeligt at skabe fællesskabet

Genindfør morgensang

Efterskolernes fælles bevægelseskultur

Når man starter på efterskole kommer man automatisk ind i et bevægelsesfællesskab "her danser man folkedans" "her laver man gymnastiskopvisning alle sammen" Hvordan kan man lægge nogle af disse elementer ind uden for disse fællesskaber - som stadig er for de privilegerede?

Se videoen fra Tobias Rahims koncert i royal arena - sangen "Kurder i København" rytmisk fælles bevægelse på højeste niveau.

Skab brede samarbejder om de unge - både i skolen, i fritiden og lokalmiljøet

Vi skal være opmærksomme på, at alle sociale foranstaltninger/indsatser skal indholde et element, hvor der arbejdes hen imod, at de unge kan og har fællesskaber de indgår i - uagtet problemstillinger.

Bevægelse som fællesskaberne

Hvis det skal være det skal der være for alle, finde aktiviteter hvor alle er nogenlunde ligeværdige. Samarbejde, konkurrence og grin kan være bærende elementer for at øge deltagelsen og tilhørsforholdet.

Tilgængelighed

Fokus på elever med handicaps på de ordinære uddannelsesinstitutioner. Mere tilgængelighed, et større fokus på hvordan vi gør uddannelsesfællesskabet mere inkluderende - heriblandt aftabuiseringen af at Danmark er ret meget bagud mhp. på tilgængelighed og integration af mennesker med handicap på både uddannelses- og beskæftigelsesområdet!

Just Dance....

Fritidspas så sårbare unge får del i foreningernes fællesskaber - der også indeholder bevægelse

Fra fællessang til fællesdans?

Rytmask fællesskab i skolen

https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&url=https://m.youtube.com/watch%3Fv%3D09Y5QrB2VwI&ved=2ahUKEwjMgvrFk4v_AhW6SfEDHfahBn4QwqsBegQIChAB&usg=AOvVaw2weKoJzIOPG7ai8o_ydEXd

Væsentligt at de unge mærker ejerskab overfor fællesskabet ....fokus på at sikre dette - ideelt hos hver enkelt.

Didaktik og hvordan

Er essentielt for at lykkes med deltagelse i fællesskaber. Vi skal huske at snakke om hvordan vi kan tilpasse rammerne løbende helt ud i - vi er i det lokale, hvem rammesætter og hvilke overvejelser er der omkring det. Og hvordan bevægelse er en del af hvordan.

Bring potentialet i fælles rytmisk bevægelse ind i skoler og andre fællesskaber

Skab tid og rum for fællesskaber i hverdagen. Vær opmærksom på at fællesskaberne er åbne og ikke lukker sig. Giv medansvar til de unge, støt dem og vis gode eksempler.

Dans jævnlige sammen, ikke bare til lancier

Genindfør morgensang

Skal mulighed for fællesskab gennem et fælles tredje

Samværsdans i skolerne og gymnasierne

Få skiftet rytmik i idrætsundervisningen ud med samværsdans. Indfør det som en del af fredagsmorgenmødet i der er på de fleste skoler.

Fagmentoror

Der kan støtte de unge under uddannelse, de kan og mestre faget og kan dermed vejlede den/de unge

Facilitetering

Understøt de unge i at kunne facilitere fællesskaberne, så det ikke er lærere, undervisere eller andre der skal være de vigtigste i at kunne videreføre fællesskabet. Så bliver de unge klædt på til at kunne onboarder nye studerende i fællesskabet senere. Dog skal de unge have en vished om at de har en fast ressourceperson som de kan søge understøttelse ved, som kan understøtte dem ved udfordringer.

Mere fokus på vi voksnes kroppe

Ingen er født venneløs og usynlig. Det sker med vores kroppe.

ICDP♥

fra venneløs til venneværdigfuld. Vensomhed♥

Inddrag unge

Giv unge plads og beslutningskraft når, I skal beslutte, hvad der skal ske til en byfest, en aften klub, en emneuge osv. Fra inddragelse og ejerskab kommer engagement og bred deltagelse! :)

Tid til lærerne til at danne nye grupper i klasserne med jævne mellemrum, så alle prøver at arbejde sammen med alle

Faciliter rammerne for at unge sammen kan arbejde mod et mål og en vision, der styrker deres fællesskab og relationer

Særlig opmærksomhed på de (sårbare) unge som ikke af sig selv formår at indgå i de fællesskaber, der tilbydes.

Vi voksnes kroppe giver unge adgang og ikke adgang i fællesskabet ♥ vi voksne er dem der gør dem venneløse eller venneværdige ♥

Fællessang

Start dagen med en sang

Værdibaserede fællesskaber

ICDP arbejde med hvordan vi gør alle venneværdige og fællesskabsværdige ♥

Vær opmærksom på at fejl også skaber fremdrift og udvikling - måske virker fællesskabet ikke første gang, men hvis vi har det okay med at fejle, så kan vi opnå succes på flere niveauer

Sikre løbende adgang til studiets ledelse for god dialog om studerendes ønsker, behov og forslag.

Bruge tid i klasserne i frikvartererne, så man lærer gruppedynamikken i klassen at kende og finder ud af, hvem det har brug for lidt ekstra hjælp til at komme med i fællesskabet. Det tager tid. Lærerne skal tildeles tid til dette.

Masser af gå ture i starten af skole året. Giv et emne man skal tale om to og to og skifte par undervejs

Understøtte fællesskaber i oplæringen i erhvervsuddannelserne

Digital dannelse på skoleskemaet (allerede i grundskolen)

Inddrag de unge

...på ligeværdig vis.

Gør det til en del af hverdagen at tale sammen om fællesskaber og deres betydning - vi skal have et fælles sprog

Lav en løbeklub og strikkeklub

Faglige fællesskaber

Understøt faglige fællesskaber, der kan sætte fokus på, hvordan et succesfuldt og givende fællesskab ikke kun kan kredse om det sociale og venskabelige, men også det interessebaserede og beskæftigelsesforankrede.

Brug de unges lokale kendskab som en ressource for at styrke deres lokalområde via ungedemokratier

Vær en god rollemodel og formidl positive fællesskabsværdier og støt unge i at skabe positive og inkluderende fællesskaber

Tag børn og unge alvorligt

Digitale regler

Få gang i kageholdende

Skab nogle fysiske rammer, der understøtter ungefællesskaber!

Tilgængelighed

Opslagstavle med hvor man kan finde forskellige fællesskaber, grupper, klubber og udvalg er at finde 🍷

Tid

Giv tid og plads til de vigtige fællesskabsunderstøttende indsatser. Løsningen er ikke ny og spændende, men ganske simpel...

Fokus på grupper og gruppedannelse - både i og uden for undervisningen

Legitimer at fællesskaber også kan være svære og gøre ondt.

Lav struktur og dagsorden, men giv plads til at afvige fra den og følg de unges tempo

Involver forældre mere i udskoling og på ungdomsuddannelser, så de kan bakke op om og forstå unges fællesskaber i forskellige regi

Elevforeninger

Eftermiddags foreningsliv: motion, strik, madklub, Yoga....

Stærkere overgang

Styrk overgange i de unges liv med stærkere tværgående fællesskaber

Huske de unge udenfor arbejde og uddannelse

Fokus på at skabe relationer og fællesskaber på tværs af generationer - så de unge og de ældre kan lære af hinanden

Obs på kulter, værdier og normer i fællesskaber - professionelle er nysgerrige og tager ansvar

Faciliter løbende support af grupper dannet på studiet for at sikre samarbejdet og trivsel i gruppen

Makkerskaber i overgangen fra grundskole til ungdomsuddannelse. Ligesom man gør fra børnehaven til folkeskole

Rådgiv Forældre fra børnehaven og 0 klasse i VENSOMHED. De er medskaber af fællesskaber ♥

Kulturændringer fra toppen af organisationerne - der skal inkluderes de unges stemmer i udvalg på skolerne

Mere fredagsbar

Hvilken rolle har forældrene, og kan denne rolle styrkes i forhold til unges fællesskaber?

Skabe plads til et sted hvor større børn og unge kan mødes i løseforbindelser med henblik på at skabe fællesskaber og grupper understøttet af pædagoger i en anerkendende nærværende og eksperimenterende setting.

Ung til ung fællesskabet

Tag aktive valg om, hvilket fællesskab, vi ønsker at skabe som voksne. Tag del i fællesskabet og vis gennem get eksempel, hvilken omgangsform, vi tilskynder.

Fysiske rammer

Giv de unge flere fysiske rammer at udfolde deres fællesskaber i

Kan man forpligte HVER elev til at deltage i en gruppe/netværk/udvalg? Nogle af de, der virkelig kunne bruge det, stempler ikke ind.

Huske de unge som ikke har lyst/overskud til store grupper/fællesskaber - hvordan sørger vi at inkludere dem? Hav nogle alternativer til dem

Altid en ledig stol .. indgang og plads til fællesskabet..

Fællesskaber på skemaet... også i folkeskolen

Facilitere inkluderende fællesskaber for de unge - i og uden for undervisningen

Rammesætte ungeinddragelse

Vi skal skabe plads og rum som de unge kan gå ind og være bestemmende i. Gerne rum de unge på sigt helt kan overtage, så det kun er rammen der opretholdes af de professionelle, så deltagelse foregå på deres præmisser.

Vær opmærksom på at skabe styret fællesaktiviteter flere gange under ungdomsuddannelsens forløb, da der hele tiden er nye grupper at forholde sig til.

Syng - spis - snak

Prioritere facilitering af fællesskaber (grupper) ved opstart på erhvervsuddannelser. Unge uden adgang til fællesskaber med let tilgængelighed falder hurtigt fra.

Lad unge skabe rum for fællesskab - fysiske rammer der understøtter at alle kan blive del af en gruppe

facilitering af grupper og fællesskaber hvor alle har mulighed for at spille en relevant rolle, og funktionsnedsættelser ikke er en hindring.

Giv pengene til dem, som arbejder tæt på de unge!

Opstart på uddannelse

Skab muligheder for dannelse af grupper, hvor alle bliver involveret.

Gruppe undervisning med fokus på identitet og personlige lederskab

Dan fællesskabet ud fra det fælles interessante: på en ungdomsuddannelse = det faglige

Giv foreningslivet adgang til uddannelsesinstitutioner - de oplever ofte at blive mødt af en lukket dør. Her er mulighed for fællesskaber for unge, hvor man kan mødes om fælles interesser.

Fokus på overgange - fx overgangen til uddannelse og fra uddannelse til arbejde

Skabe nye narrativer

Medvirke til at skabe mere mangfoldige billeder af gode liv uden nødvendigvis idealiserede nære venskaber eller mange grupper. Det er ikke forkert måske bare at have nogle få gode venner....

Vær nysgerrige på, hvilke værdier og idealer, der dominerer i de unges fællesskaber, så man kan skabe en bevidsthed omkring, hvordan man kan gøre fællesskaberne mere inkluderende.

Ritualisere skabelsen af de gode fællesskaber i starten af uddannelsen

Afskaf grundforløbet på STX

Sørg for gode rammer for fællesskaber de unge selv kan fylde ud

Invitere børn og unge ind i deltagelse og dialog. De unge har en klar mening om hvad der virker og også ofte til, hvad de har brug for hjælp til.

Fællesskaber med plads til alle

I folkeskolen:

Lav en masse på tværs af årgangene - i f.eks omlagte uger

Arbejde med deltagelse frem for inddragelse

Vensomhedsambassadører ♥

Vi voksne er rollemodeller for den kultur vi vil fremme

Mere fleksibilitet og forståelse for unges engagement ved siden af skolen

Giv mere plads til at elever kan engagere sig i frivilligt arbejde og meningsfulde fællesskaber både på og uden for uddannelsesinstitutionen (uden at få ulovligt fravær, hvis vigtige aktiviteter falder sammen med undervisning). Nogle unge oplever, at der bliver praktiseret meget forskellige regler.

Tage større institueret ansvar for at facilitere gruppefællesskaber

Afliv forældre styret venskaber.

Indskrive ønsker og tanker om fællesskaber i de organisatoriske og ledelsesmæssige strukturer

Mere fokus på trivsel i udskoling - giv tid til nærvær!

Følgeskab på Ung til ung metoder/samarbejde

Fx Færden på SoMe, seksualitet, fester, modtagelse af nye unge, udarbejdelse af husets værdier etc.

Skærpe forståelsen for fællesskaberne, understøtte det i undervisningen. Indgå i dialog med de studerende. Trivsels tiltag, ex ture, film, kage mv. Rykke undervisning ud i uformelle rum.

Introdage

Super vigtigt redskab vi benytter i opstarten af af 10. klasse (Xclass 10. klassecentret i Slagelse)

Trivsel, fællesskaber, tryghed og opmærksom på på eleverne 👍

At sætte grænser i fællesskab- også og det er vigtigt - i digitale rum

Små frynsegoder - kaffe og kage

Sørg for at have gode traditioner i huset - fællessang hver mandag, fællesspisning i løbet af dagen, fælles temadage på tværs, sommerfester med dyster på tværs med deltagende personale - og helt enig mere kage :)

Brug trivselsvejledere aktivt og lad dem opsøge alle klasser, så det ikke er de unge selv, der skal samle mod til at fortælle, hvis noget er svært.

At de unge i højere grad selv er med til at facilitere gruppetilbud til unge

Gøre det let tilgængeligt for både de unge, forældre, frivillige og kommunalt ansatte ift. hvilke etablerede fællesskaberne foreninger, der er mulige for de unge at deltage i

Gruppedannelse skal faciliteres af en lærer

Faciliteter at der skabes interessefællesskaber på tværs af klasser og uddannelser

Hjælpe klasserne med gruppedannelse især i starten af gymnasieforløbet. Nye grupper hver 14. dag ca., så folk lærer hinanden at kende.

Lad os også være en fast del af skemaet i folkeskolerne

Fokus på motion og samvær

Skabe et fælleskab hvor vi træner, løber eller går sammen. De succeser vi skaber her, kan vi bruge i undervisningen. Derudover giver det et socialt sammenhold når man dyrker sport sammen.

Vær oprigtigt nysgerrig på de unge, når de har det svært i at kunne etablerer sig i fællesskaber.

Stol på de unge.

Flere tiltag på tværs af uddannelser på videregående uddannelser - ikke kun fester og fredagsbar.

Styrke overgange og forbindelsesled

Styrke overgangene mellem de forskellige ungearener og de forbindelsesled der ligger her

Skab god social praksis, der kan styrke og udvikle fællesskaber for unge

Er onlinefællesskaber det samme som de omtalte fællesskaber?

Hvor er de unge der mistrives repræsenteret?

3 super unge i panelet, men de svage introverte unge hvor er de? De skal guides og inviteres aktivt ind i fællesskaberne. Økonomi og fysiske rum for de unge der er i mistrivsel kan trække vejret frit vil virke stærkt inkluderende og accepterende.

Fællesskaber

De unge skal have medbestemmelse i klassen. Det skaber en bedre undervisning. Og et bedre fællesskab.

På 1-årige tilbud

Samle et udvalg af gengangere, hvis man har det, eller særligt ressourcestærke som vil komme på besøg, til at agere tutorer for den næste årgang.

Tag de unge seriøst og giv dem (flere) rum til, at udvikle gode fællesskaber. Fagprofessionelle kan facilitere udviklende forløb, men de unge bør også være medskabere således at forløbet giver bedst mulig mening

Nogle unge beskriver at føle sig alene/ udenfor på trods de er med i fællesskabet...det er ofte de mere skrøbelige unge...

Støtte til fællesskaber på tværs af ungdomsuddannelser. Da nogle unge på fx EUD godt kan føle at man har meldt sig ud af ungdomsfællesskabet.

Facilitere, skabe og give plads til fællesskabet på flere niveauer

Folkebibliotekerne skal støtte op om unge fællesskaber og fordybelse ved at etablere faciliterede læseforaer for unge.

Lade være med at understøtte at der er alkoholfællesskaber og ikke alkohol-fællesskaber. Helt skævt iG forkert tilgang

Det er vigtigt at være opmærksom på enspændere, som måske trives bedre alene og ikke er interesseret i så meget fællesskab, men mere blot har brug for en følelse af at være respekteret. Men andre ord mulighed for at skabe et rum af anerkendelse for alle og ikke en følelse af pres ind i et fællesskab. Det er også ok at trives godt alene.

Mod til at bryde negative fællesskaber

Vigtige voksne skal facilitere positive fællesskaber, men vigtige voksne skal også bryde negative fællesskaber facilitere alternativer og tydeliggøre mulige konsekvenser. Fx mobberi på SoMe eller gadefællesskaber.

Efterskole: Kunne man have tutorer fra forrige årgange i introperioden? Sådan nogle, der både hjælper med det praktiske i en travl hverdag men også hjælpe den nye flok tilrette i en svær overgang til efterskole-livet

Facilitere fællesskaber på tværs af klasser ved studiestart

Facilitere flere events på skolen, der imødekommer forskelligheder.

Skab noget sammen med de unge som kan forandres til noget nyt, noget andet..

Være opmærksom på om/når jeg selv idealiserer fællesskaber

Ung til yngre

'Sociale-lokomotiver'

Hvordan holder vi damp på de fællesskabende unge, som bliver udfordret af andres passive brug af fællesskabet?

Alle unge har været børn og børn ikke bare bør men skal mødes af voksne professionelle som ser dem, som de mennesker de er.

fællesskabsskabende aktiviteter er en del af den didaktiske planlægning

Adgang til ressourcer

Klargør for undervisere og administration hvordan de unge får adgang til midler til studenterdrevne aktiviteter, så de unge ikke taber pusten til at få adgang til midler og ressourcer.

Sætte rum af til forskellige fællesskaber, så de sociale fællesskaber kan have forskellige udtryk.

Arbejde progressivt med at lære de unge, hvordan man organiserer og fastholder strukturerede fællesskaber

Mentorer mellem de unge kan hjælpe de nye på vej i overgangen til uddannelse.

Dele historier om de gode fællesskaber

Skabe rum for de unge med mulighed for at redefinere sig selv ift de ikke selvvalgte fortællinger, som kan være blevet pålagt i både de løse forbindelser, grupperne og i de samfundsmæssige fællesskaber

Engagement smitter

Rammerne for fællesskab skal skabes fra start

Interessefællesskaber der ikke kun er bogligt funderede

Find tegn på interessefelter i de lokale løse fællesskaber og skabe rammer for at kunne opdyrke interessefællesskaber som grupper

Ledelsens rolle

SÅ vigtigt med ledelse, der markerer en tydelig retning, er bevidst om, hvilke værdier man som skole gerne vil stå på og introducere eleverne til og lade være styrende for skolens fællesskaber. Eleverne skal have masser af medindflydelse, men rammerne skal være klart definerede og tydelige for eleverne.

Tænke forskelligheden ind i grupper og fællesskaber og giv plads til både små og store fællesskaber.

Integrere sociale og faglige fællesskaber, sådan at de gensidigt styrker hinanden

De voksne husker, at de skal være med til at skabe rammerne for fællesskabet.

Klap ind når dagen starter og klap ud når dagen slutter!

Fælles start og fælles afslutning...

Etablere fællesskaber med plads til alle

Ha' fokus på de "formative fællesskaber", som etableres i årene før ungdomslivet (barndommen). For her dannes værdier, vaner og handlemønstre som tages med ind i ungdomslivets fællesskaber, hvor de ofte reproduceres.

Syng fra Højskolesangbogen 😊

Have fokus på hvordan vi giver alle grupper af unge mulighed for at komme til orde, også de mindre ressourcestærke

Brug fællesskabsformerne til at tale med de unge om betydningen af og til tider utrygheden ved fællesskaber

Velgørende fællesskaber på skolerne

Udvalg der fokuserer på en fælles sag: Klima, samkørsel, tøjindsamlinger, osv

Vi skal gøre mere for at unge som står uden for uddannelsesinstitutioner har adgang til meningsfulde fællesskaber, dette er et fokus som kommunerne i højere grad bør have.

Lav undersøgelser af hvordan man på de bedste måder kan understøtte fællesskaber - ellers svært for skoler at prioritere det - men vigtigt ikke kun med fokus på mistrivel

Reel ungeinddragelse

Have mod til at inddrage de unge endnu mere og have en forståelse for, at unge har et andet perspektiv, der er lige så værdifuldt.

Ekstern inddragelse

inviter eksterne aktører ind for at facilitere drøftelser man som lærer kan have svært ved at træde ind i, fx klassefællesskaber, trivsel ABC for mental sundhed

Trivsel og fællesskaber på skemaet i ungdomsuddannelser. Fx gennem undervisning i medborgerskab, etik og lignende.

Inddrage de unge på deres præmisser - og ikke forvente at de indgår på de voksnes præmisser

Understøt den ønskede adfærd

Vigtigt at unge ved, hvor de kan gå hen, hvor de kan søge hjælp, at det er nemt og tilgængeligt

Klassens time

Have klassens time hele vejen gennem udd.systemet. I folkeskole og på ens arbejdsplads er der en lærer eller leder, som har et særlig fokus på en. Men i Gym og VU passer man i højere grad sig selv. Kan man ændre det?

Handle hurtigt, når de unge byder ind med gode ideér på skolerne.

Der skal være tid til den frie tid og fællesskaber der ikke er institutionaliserede

(Studie)grupper på universitet

Bedre facilitering og rammesætning af grupper og opfølgning på dem undervejs

Skabe motiverende idrætsmiljøer som fastholder de unge i meningsfulde fællesskaber i foreningerne.

Dele viden om fællesskabsformer så professionel har større forståelse for hvad der er i spil og kan få et mere nuanceret sprog

Sikre at der er en tydelig struktur, som alle undervisere har ejerskab i ift. elevernes opstart

Hjælpe til at etablere fællesskaber

Erhvervsskolerne skal skabe en kultur

Unge på erhvervsskolerne er på skole meget spredt. Og mange steder har hverken fester, ældre elever er ude hos deres mestre.

...

Afgørende at skabe en kultur. Den er der ikke i forvejen ...

Overvej forskelle mellem forskellige institutionelle kontekster. Stor forskel på rammerne for fællesskaber på gymnasier og erhvervsuddannelser

Vær særlig opmærksom i overgangene!

Hvordan understøtter man differentierede fællesskaber særligt i opstartsfaserne?

Katalyserer, der hvor man ser god adfærd

Afskaf grundforløbet i gymnasieuddannelserne, så de unge ikke skal skifte klasse i 1.g

De fagprofessionelle er rollemodeller. Det betyder, at deres arbejdsfællesskab - især hvis de er gode, energifyldte og bygger på relationer af betydning bliver genstand for inspiration for unge fællesskaber på institutionerne. Kulturen bor i væggene og vi kan starte med at tage den gamle tapet ned og male væggene med lys og glæde ved at være sammen.

Arbejde med de fysiske rum der skal inspirere til samvær og fællesskab - undevisningslokaler er kedelige og uden identitet mange steder

Blik for de unge der falder udenfor fællesskabet og tag kontakt til dem

Løbende diskutere gruppedynamikkerne med elevgruppen, så både de og vi (underviserne) har en fornemmelse af, hvordan fællesskabet fungerer.

Kunne godt tænke mig at mødes med andre dem som står med studiestart uanset niveau. Måske det kan faciliteres?

Brug Projekt Netværk fra Ventilen

Sæt tid af, så der er kompetente voksne som kan understøtte deltagelse i gode fællesskaber med plads til alle.

Huske at fordi unge bliver en del af et udvalg eller en forening, er de ikke nødvendigvis en del af fællesskabet og får skabt relationer.

Kagehold - at have en fast gruppe som man mødes med ugentligt.

Tutorordning i Ungeklub

skab plads til unges engagement på deres præmisser og nytænk aktivitetsformer

Hvordan skabes mulighed for at være perifær deltager

Tal med de unge om deres online fællesskaber

Skab netværk og samarbejde om unges fællesskaber og overgange i ungelivet med alle relevante aktører i unges liv

Skabe bedre muligheder også for det faglige fællesskab

Give de unge plads og vise tillid indenfor tydelige og afgrænsede rammer

Vigtigt at facilitere inkluderende netværk - og at arbejde med fællesskabskulturen - styrke det gode

Det er vigtigt, som voksen, at vide hvor det er relevant at være, og ikke hvor det er interessant!

Være nysgerrig på hvor unge oplever, der er brug for forbedringer, voksenstøtte, understøttelse af ung til ung fællesskaber

Involver og engager dig i dig unges hverdag

Kom til åbne arrangementer, som eleverne står for:

Musical, drama-aftener, koncertcaféer, loppemarkeder. Det betyder meget for elever og studerende, at blive anerkendt for andet end det faglige arbejde og kan smitte af på undervisningen.

Prioritere uddannelse/kursus i trygge fællesskaber og øgede deltagelsesmuligheder for undervisere på ungdomsuddannelser.

Ung til ung

Vær interesseret i de unges fællesskaber i vejledningssamtalerne; både når de er i og uden for uddannelsesinstitutionerne

Introducere nye studerende for "ældre" studerende.

"Fællesskabsudvalg" (med kageordning;-) på tværs af hver årgang i folkeskolens udskolingsklasser.

Benyt skoleskak som fællesskabende

Mere kage

Overgangen til ny skole/uddannelse

Fast program for modtagelse af nye elever/studerende, som de unge selv er med til at skabe og udvikle

Opmærksomhed på de sociale dynamikker i gruppen, og tag dialogen med de unge hvis der er noget som ikke fungerer.

Spørg løbende ind til de unges ønsker

Styrke de voksnes rolle

Hele vejen op gennem børn og unges liv anerkende og styrke de voksnes viden og rolle i aktiv understøttelse af social træning med børn og unge (løbende træne de sociale muskler)

Rette sine indsatser til bestemt former for fællesskabet

Fokus på at der skal være forskellige former for fællesskaber... så vi kan henvise de unge til det

Lytte til de unge selv!

Fokus på de fællesskaber der kan være nedbrydende

Reel medbestemmelse og inddragelse

Bedre til at danne grupper i klassen - så der er blik for alle

Facilitering af grupper på erhvervsuddannelser

Understøtte grupper og fællesskab i praktikperioder. F.eks gå i dialog med praktikstederne om, hvordan de kan bidrage til at vedligeholde grupper og relationer (der er skabt i skoleperioder) mellem elever i oplæringsperioder.

“Klassens time” skal introduceres på ungdomsuddannelser.

Lad det være en fast del af undervisningen - også i folkeskolen

Engagerer nogle af de modige unge kunstner som står frem og fortæller om skrøbelighed og det at være sårbar. De er et talerør og kan skabe et kæmpe fællesskab omkring det at være ung.

Super fed idé med at alle hilser på hinanden og dermed lærer hinanden lidt at kende 100

Fokus på at skabe nogle trygge grupper - eks. Ung til ung trivselssamtaler hvor der snakkes interesser, som der kan laves grupper ud fra. Det kan være strikkeklub mv.

Voksnes normer for fællesskaber

Børn møder ret tidligt normer fra de voksne (forældre, reklamer/slogans på tøj, medier mm)om vigtighed af venskaber/venindeskaber. Det fylder allerede i børnehaven. Senere er der generelt en del diskurser om de fantastiske oplevelser og venskaber de unge skal møde på efterskolen, ungdomsuddannelsen, sabbatårene mm. Vi skal være opmærksomme på vores italesættelser og normer

Skab aktive LYTTE-sessioner, hvor de unge kan komme til orde og fortælle om, hvad der er vigtigt for dem - både med mulighed for mundtlige og skriftlige input

Fokus på dem, som ikke kommer med gode erfaringer med fællesskaber - hvordan får vi dem med og tilbyder fællesskaber, som de også kan se sig selv i.

Optimér idrætsundervisning

Idræt skaber en letaflæselig ramme, hvor mennesker kan træne det sociale.

Hjælp de unge med at træne og styrke de relationelle kompetencer ved målrettede aktiviteter

Give studerende redskaber til danne grupper/ faciliteter gruppedannelsesprocesser

Lave fælles retningslinjer på tværs i kommunerne, evt. i landet, så alle unge på ungdomsuddannelser, har samme rammesætning for deres fællesskab

Skabe flere fællesskaber, hvor de unge mødes om et fælles tredje.

Fællesskaber styrkes af fysisk aktivitet, hvor alle udfører samme bevægelser - dog ikke som konkurrence!

Inddrag de unges perspektiver og gode ideer til konkrete tilbud

Politisk opbakning

Få opbakning fra politisk side til at løfte ungeområdet

Lav traditioner, eks. Sang, løb, aktiviteter.

Lyt til de unges behov, og lad dem fylde

Etablere venskabsklasser til grundforløbshold.

Overvej at bruge "tutor konceptet" i flere arenaer, fx i foreningsfællesskaber

Færre ansøgningsskemaer

Gøre det let at få (små) ressourcer uden unødvendigt bureaukrati

Giv de voksne redskaberne til at støtte op om fællesskabet og spotte mistrivlsen hvis den får plads.

Husk at spørge de unge

Byg mødesteder med de unge

Stop med at byg FOR de unge. Inviter i stedet de unge med i styre- og arbejdsgruppen når der skal bygges nyt. Byg MED de unge. De er eksperter i deres liv og behov

Seniorklubber

Skab flere deltagelsesbaner, ved f.eks seniorklubber for de 18-25årige

Lære studerende at kende hinanden på tværs af årgange

Sørg for, at man som foreningsformænd og trænere før foreningerne åbne for de unge som er sårbare for at miste fællesskaber i en overgang

Brug makkerskaber til elever så man har faste grupper

Fællesskab.

Det er lærerens ansvar at skabe en god dynamik i klassen.

Brug midler på at uddanne trivsesambassadører blandt eleverne på ungdomsuddannelserne, så kan de være med til at facilitere samtaler i klasserne om trivsel, kommunikation, krænkelser, festkultur, sprog osv.

Skab rum til de unge, som de selv fylder ud

Tværhold og retningshold

Er blevet meget inspireret af DTU's etablering af tværhold og retningshold

Jeg forestiller mig at klassen eller årgangen kan være et tværhold, mens retningshold eller kagehold er mindre studiegrupper i klassen hvor en ældre elev er 'vektor' eller tutor

Rummelighed til ejerskab

Tage hjem og arbejde emd forståelsen for tematikkerne i fællesskaberne. Mange unge bliver overset fordi lige netop de ikke føler der er ejerskab af hvem hvad og hvordan

Se på underkategorier til fx

- o Faglige fællesskaber
- o Interessefællesskaber
- o Praksisfællesskaber
- o Sociale fællesskaber

Og prøve at binde det sammen

Stort fokus på overgangene

Skønt at høre de unge på de videregående uddannelser, hvor der gøres noget.

-Få det ud i provinsen... 🙄

Min søn gik efter 9. fra en fantastisk klasse til EUD. En eud der ikke lå i byen. Mange af hans kammerater tog på efterskole.

Man hører meget om gym.fester - men på hans Eud har der ikke været meget fokus på det sociale udenfor skolen, på trods af eleverne kommer fra hele Fyn. Han står nu lidt "palle "

På skolen har han det fantastisk fantastisk , men de tager hjem hver for sig.

Hav for øje, at disse elever også hurtigere kommer ud på arbejdsmarkedet, der også kan være ret ensomt som ung

God pointe med at tage faciliteringen af fællesskaber med ind i undervisningslokalet

Inddrage de unge i vores indsatser

*****